

DEBRECZEN

Szerkesztőség: Debrecen, Bajcsy-Zsilinszky-u. 1. sz. földszint (Arany Bika bérház). Tel.: 113. (7 mellék-állomással). Szerkesztőségi hiv. órák d. u. 3-7 óg

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ
Független Kisgazda, Földmunkás és Párti ujság

Kiadóhivatal és nyomda: Bajcsy-Zsilinszky-u. 1. sz. (Arany Bika bérház) félemlcet. Telefon 113. (7 mellékállomással). Hivatalos órák: reggel 8—este 6-ig.

Üdvözlét a parasztságnak!

Parasztnapot tart ma Debrecenben a város és környék parasztsága. A város földművesei mellett népes csoportokkal képviselik magukat a falvak dolgozói is, hogy megjelölésükkel kifejezést adjanak a városi és falusi parasztság testvéri közöségének, együttartozásának.

A Magyar Parasztszövetség vezetésevel sereglenek ma a debreceni Kossuth szobor elé a föld dolgozói. Nem véletlen, hogy éppen a Parasztszövetség szavára mozdul meg impozáns szavára a parasztság. Ez a szervezete volt az, amely már az elmúlt rendszerben fel merete emelni szavát az elnyomott parasztság védelmében, és ez a szervezete az, amely a jelenben hivatva van arra, hogy pártállás nélkül egy táborba tömörítse a föld azonos érdekű dolgozóit. Sok meg nem értés, vak pártfauzizmus akarja keresztetni a Parasztszövetség útját; hasztalan. A vádakat és rágalmas süket fülekre találunk a józan parasztságnál, és ma ez a Szövetség a magyar parasztság milliói érdekvédelmi táborává terebélyesedett. A parasztság öntudatos, érzi, tudja, hogy nem elég a politikai párt, a parasztság érdekvédelmét nem lehet pártkeretek közé szorítani, hanem az ipari munkásság szak szervezeteihez hasonlóan meg kell teremtenie a maga gazdasági képviselőit.

Ez a nap számadás lesz a parasztság számára. Fegyelmezett, a magyar emberhez méltó megmozdulása ez a parasztságnak, amely ma megmutatja roppant erejét, szervezethez és azt, hogy elég öntudatos kiállni, ha érdekei úgy parancsolják. Ez a felvonulás és gyűlés nem irányul senki ellen sem. Legkevésbé az ipari munkásság ellen, mint ahogy ezt egyesek — tudatlanságból, vagy rosszindulathoz — a Parasztszövetség egyre átfogóbb szervezkedését be akarják állítani. A parasztságnak ez az ágában sincs harcot kezdeni a város ipari munkásságával, azt azonban megköveteli — és joggal — hogy szavának és akaratának számarányához képest döntő szava legyen mindazokon a helyeken, ahol egyrészt az ország, másrészt a parasztság dolgairól határoznak. Ez az ország agrárállam volt századokon keresztül és az marad a jövőben is. Aki ebben a hazában jövőt akar formálni, az elsősorban az ország túlnyomó többségét alkotó, a magyar hagyományokat híven ápoló parasztságra építhet.

De a parasztság nem csak számarányára hivatkozhat, amikor hangot ad kívánságainak. Háta mögött áll élő tanúként a zöldség magyar határ, a 4 millió katasztrális hold bevetett föld, mely minden szónál job-

Visszakértük a nyugatra hurcolt magyar javakat

A Reuter Iroda budapesti jelentése szerint Nagy Ferenc miniszterelnök csütörtökön arra kérte a brit és amerikai diplo-

máciai képviselőket, lépjenek közbe a német és magyar náci által nyugatra hurcolt magyar javak visszaadása érdekében.

Kérését akkor terjesztette elő, amikor a diplomáciai képviselőket személyesen fogadta.

A magyar kormány tiltakozó jegyzéke Csehszlovákiához

A magyar külügyminisztérium tiltakozó jegyzéket intézett a csehszlovák kormányhoz és tiltakozott a szlovák nemzeti tanácsnak rendelete ellen, amely a szlovákiai magyar nemzetségi mezőgazdasági tulajdonának elkobzását rendeli el. A magyar kormány felfogása szerint ez az elkobzás nem egyeztethető össze a lakosságcsereről szóló egyezményhez tartozó jegyzőkönyv rendelkezéseivel.

Előzőleg egy másik tiltakozó

jegyzéket adott át a magyar külügyminisztérium a szlovák nemzeti tanács lakóvédelmi rendelete ellen, amely a magyar bérloket kivonja hatálya alól és azok lakása előzetes értesítés és kártérítés nélkül lefoglalhatóvá válik. A jegyzékben a külügyminisztérium rámutatott arra, hogy a szlovákiai magyarság sérelmeit nem tartja összeegyeztethetőnek az Atlanti Charta alapelveivel, azzal az elvvel, amelynek alapján a szövetségesek 1918-ban

Csehszlovákia megalapításához hozzájárultak. A fegyverszüneti szerződés alapján Csehszlovákiának ugyanis nemcsak a politikai határokat kellett volna visszaállítani, hanem azt a jogot megadni a magyar állampolgároknak, amelyet 1919-es Saint Germaini kisebbségvédelmi szerződés kötelezte Csehszlovákiát, hogy minden polgárnak nemre, nemzetiségére és vallására való tekintet nélkül egyenjogúságot biztosítson.

Izgalmas felszólalások a nemzetgyűlésen a kunmadarasi zavargásokról és a népitételekről

A nemzetgyűlés szombati ülésén napirend előtt Szolnoki István kisgazdapárti képviselő szólalt fel. A kunmadarasi pogrom ügyében előadta, hogy mi is történt tulajdonképpen Kunmadarason, majd hangsúlyozta, hogy a nemzet felvilágosításának munkája talán még mindig nem folyik elegendő erővel, és ezzel kapcsolatban utalt a gyermekrablás és gyilkosság rémületesének együjtő voltára. Ennek a tudatlan tömegek itt-ott még mindig hiteit adnak. Sajnos az országban a végreháji hatalom teljesen dezolált állapotban van. A parlamentből hívom fel, mondotta, a továbbhúskán az összes pártok figyelmét, a komoly következményekre, amikor népitételek szólnak fel a tömegeket. Ezután leszögezte, hogy az egész ügyet nem a zsidóság szemszögéből, hanem a magyarság szemszögéből nézi, különösen azért, mert az eseménynek, sajnos, a külföldön visszhangja támadt. Tudja meg a világ, hogy mind a kormányzattól, mind a demokratikus pártoktól távol áll az, ami itt történt. Amikor most a nagyhatalmak Magyarország sorsáról tárgyalnak, akkor különösen súlyosan esnek latba az ilyen események. Ezután visszautasította a Szabad Népek azt a cikkét, amely a kunmadarasi eseményeket a Kisgazda Párttal hozta kapcsolatba és ezeket mondta:

— Kötelességem leszögezni, hogy a szervezésben és magában a

pogromban, valamint az aztán történtekben a Kisgazda Párt helyi hivatott vezetői egyáltalán részt nem vettek. Meg kell vizsgálni ki a bűnös, aki bűnös, azt példaadóan meg kell büntetni.

Általános helyesléssel fogadott felszólalása után ugyancsak napirend előtt Dródy György pártokívüli képviselő emelt szót a kunmadarasi kérdések tárgyában. Elmondotta, hogy tulajdonképpen mi is történt. Szétválasztotta Nagy János népbírósi ügyet a piactéren történt verekedéstől azáltal, hogy megállapította, hogy az utóbbit egy ostoja és hűbős vérvád meséje robbantotta ki, egy falubeli gyermek elfűnésével kapcsolatban. Megbéllyező szavakat intézett az ilyen középkori vádakra, majd leszögezte, hogy éppen azokban a zsidókon esett az árthatlan sérelem, akiket az ország mai nyomorúságos helyzetéről legkevésbé lehet felelősségre vonni. Ezután óriási vihar közben a magyar kommunista párt által védett népitételek ellen szösz és kifejezetten azt a szellemet jelenít ki bűnösnek, amely a népszennvedélyek felkorbácsolása révén ilyen események megtörténtét teszi lehetővé. Felszólalása végén statáriális intézkedéseket kért a felekezeti igazgatással kapcsolatban, valamint parlament vizsgálóbizottság felállítását sürgeti, amely a népitételek esetében a helyszínről kiszállva állapítja meg az eseményeket. Beszéde utolsó mondata

ismét nagy vihart keltett, amikor azt mondotta, hogy felelősség hárul a Házban ülő egyes képviselőkre. Az elnök a szónokot a Ház megsértéséért rendutasította, majd a napirend megállapítására tértek át.

A bányák államosítására vonat-

Gyászistentisztelet és tüntető felvonulás Budapesten

Budapestről jelentik: A kunmadarasi eseményekkel kapcsolatban a Dohány-utcai templomban tartott gyászistentisztelet után Budapesten a tömeg tüntetőleg vonult fel a parlament elé, hogy a miniszterelnök elé terjessze a magyar zsidóság kívánságait. A távollévő miniszterelnök helyett Balogh István miniszterelnökségi államtitkár hallgatta meg a kívánságokat. A tömeg rendkívül izgatottan viselkedett. Az egybegyűlték kívánságait Klár Zoltán tolmácsolta. Kérte a kormányt, hogy haladéktalanul léptessenek életbe statáriumiot ne csak a gyilkosság elkövetőivel, hanem a vérvádak koholójával szemben is.

Balogh István államtitkár a következő választ adta:

A kormány már a tegnapi rendkívüli minisztertanácsban foglalkozott ezzel a kérdéssel és a legerélyesebb intézkedésre utasította a belügyminisztert. Határozat jött létre, amely szerint a kunmadarasi események elkövetőin — és ha akad-

kozó törvényjavaslat tárgyalását folytatták és Vásáry István pártokívüli képviselő elvben elfogadta a törvényjavaslatot.

Bán Antal ipartügyi miniszter hangsúlyozta a javaslat fontos voltát.

Szedler Ferenc szociáldemokrata párti a kormányhoz intézett sürögő interpellációjában a kunmadarasi eset kapcsán az egész országban elharapódzó antiszemitaust tette szóvá. Felhívja figyelmét arra, hogy valamennyi demokratikus pártban a legelőszóbban hozzá kell fogni a nép helyes neveléséhez és minden erőszakos esemény elvetendő. Majd a Ház ügy határozott, hogy a nemzetgyűlés üléseit bizonytalan időre elnapolják.

Vizsgálat és statárium

Dulin Jenő belügyi államtitkár szombaton délelőtt visszaérkezett Kunmadarásról és azonnali jelentést tett Rajk László belügyminiszternek. Közölte, hogy a rend teljesen helyreállott, a község hangulata azonban igen nyomott. Az igazságügyminisztérium utasította a karcagi államügyészséget, hogy a minisztertanács határozata alapján statáriális bíróság elé kerülő kunmadarasi gyilkosság ügyében a vizsgálatot soronkívül folytassa le.

Svájci segítőbizottság Debrecenben

A svájci népi segítőbizottság több tagja Gerő Ernőné kíséretében szombaton Debrecenben jártak és a város vezetőségével tárgyaltak a Debrecennek nyújtandó segítségéről. Elsősorban szóba került a gyermekek tejjelátvitelének kérdése, amit Debrecennek nagyobb mennyiségben juttatandó tejjel rendelkező oldannak meg.

A tömeg ezután szétoszlott.

Fotó Horváth

Simontfy-utca 1 b.

ban hirdeti a föld népének hősi es erőfeszítését, amellyel az elképzelt legnehezebb helyzetben küzdött az ország kényereért. A parasztság verejtékes munkája tette lehetővé, hogy — ha igen szűkös viszonyok között is —, de átvészeltük legnehezebb telünket. A parasztság a múltban megtette kötelességét s az ő munkája biztosítja, hogy a jövőben minden magyar asztalán ott lesz az élet jelképe a kenyér.

Amikor az elvégzett munkáról szólnunk, rá kell mutatnunk azokra a roppant áldozatokra,

amelyeknek oroszánrésze a parasztságra nehezedett. A parasztság úgy véli, hogy a háborút nem csak a föld népe vesztette el, hanem a magyar nemzet egyeteme. Mindmáig ereje végső megfeszítésével egyedül vállalta a nemzetnek benyújtott számla egyenlítését s ha most a terhek méltányos és igazságosabb elosztását követeli, ezt nem a főbbi társadalmi osztállyal szemben táplált kicsinyes irigységéből teszi, hanem, mert úgy érzi, elérkezett az áldozathozatal ama pontjához, ahol egyedül már nem ké-

pes vállalni a terhek hordását.

A mai parasztnapon feltárulnak a földműves társadalom sebei, kívánságai s amikor számot vet a múlttal, az elvégzett munkával és felállítja a tartozikövetel nagy mérlegét, tekintettel a jövőre irányítja. A parasztság hangot ad vágyainak, terveinek s a többség és a munka jogán megköveteli, hogy Magyarország gazdasági életének irányításában megkapja a maga méltányos helyét és szavát.

A parasztság mai megmozdulását őszinte együttérzéssel

üdvözlő a város polgársága, amely vele összefügg, az értelmiség, amely vállalja a parasztsággal való közösséget s amely igaz örömmel látja, hogy a parasztság végre maga vette kezébe sorsának irányítását.

A polgárság és értelmiség nevében testvéri köszöntésünket küldjük a magyar föld fiainak, a parasztságnak!

Fotó Horváth

Simontfy-utca 1 b.

czenkivül kijelölésbe helyezték, hogy mentőautóhoz juttatják a debreceni mentőállomást. A mentőautó június 15-én indul el

Svájcból. Szombat délután a svájci vendégek megtekintették a kórházakat, egészségügyi és szociális intézményeket.

Itt a tizmilliárdos bankjegy

A Magyar Nemzeti Bank 1946. április 23-án kelettel ellátott 10 ezer pengő című bankje-

gyeinek kibocsátását május 27-én megkezdte.

Milyen sorrendben érkeznek haza az oroszországi magyar hadifoglyok

MTI jelenti: A Szovjet-Unió területén hadifogságban élő magyar hadifoglyok ügyében a magyar sajtóban megjelent közlemény kiegészítésekkel illetékes helyen közlik, hogy a szovjet hatóságok ahhoz járultak hozzá, hogy elsősorban a bete-
geket, és azokat a polgári személyeket, így nőket, gyermekeket bocsátják el, akiknek magatartása ellen demokratikus szem-

ponthól kifogás nem tarasztható. Ezen elvi döntés végrehajtásának részleteiről az érdekeltek kellő időben tájékoztatást fognak kapni. Ugyancsak tájékoztatás jelenik meg a Vöröskereszt által eljuttatandó tudakozó lapok kibocsátásának időpontjáról. A tájékoztatás megjelenéséig egyéni sérelmek, vagy sürgetések előterjesztése felesleges és időszertelen.

A Kiszgazda Párt és a Szociáldemokrata Párt politikai bizottságának együttes ülése

MOT jelenti: A Szociáldemokrata Párt és a Független Kiszgazda Párt politikai bizottsága csütörtökön több órás együttes ülést tartott. Ennek során a felszólalók teljes őszinteséggel feltárták észrevételeiket és kifogásaikat, továbbá a másik párt felé irányuló kívánásaikat.
Az értekezlet teljes határozott-sággal megállapodott abban, hogy országunk jelenlegi politikai helyzetében a koalíciós kormányzás a demokratikus fejlődés szükségességét követelménye és a mutatózó surlódások elin-

tesésénél arra kell törekedni, hogy a koalícióban résztvevő pártok együttműködése minél hatékonyabb, a nemzeti javára szolgáló legyen. Minden demokratikus pártnak oda kell hatni, hogy vezetőségében és tömegeiben egyaránt a demokrácia erőt érvényesüljenek. Egyetértettek a megjelentek abban is, hogy a stabilizáció olyan politikai legkörülszárított, amely csak a demokratikus erők ösztöne és teljes erőtű együttműködésének eredményeként alakulhat ki.

Csehszlovákia vasárnap választ

Vasárnap hat és félmillió csehszlovák választó járul az urnák elé, hogy közvetlen titkos és általános szavazással válassza meg képviselőit. A választásokon fellépő pártok a következők: Csehországban és Morvaországban a kommunista párt, cseh szociálista párt, a szociáldemokrata párt és nemzeti demokrata párt, Szlovákia-

ban a kommunista párt, a szociáldemokrata párt, a katolikus néppárt, és munkáspárt. Ujdonság az úgynevezett fehér szavazólap, amely nem tartalmazza a pártok listáját és arra szolgál, hogy azzal azok a választók szavazzanak, akik nem érienek egyet a mostani rendszerrel.

Az osztrák parlamentben Sopron és Burgenland visszacsatolásáról beszéltek

Bécs, május 24. Az osztrák parlamentben a külügyi tárca költségvetése tárgyalása során Fischer államtitkár a Kommunista Párt képviselője felvetette Burgenland visszacsatolásának kérdését is. Hangsúlyozta, hogy Burgenlanddal együtt követelik Sopron városát. Valamennyien tudjuk, mondotta, hogy ezt a várost a Horthy-féle fasiszta terror politikai mesterkedése szakította el tőlünk. Teljesen elhízázottnak tartjuk, ha veszedelmes agiációt és elleneskedést szítanak közöttünk és Magyarországgal között. Csúpan a mai demokratikus Magyarországgal folytatandó közvetlen tárgyalásokkal lehet tar-tós megállapodást találni.

talanságot, amely tulajdonképpen egy volt fasiszta kormányzatnak Burgenlanddal szemben elkövetett igazságtalansága. — Ezt az igazságtalanságot most jóvá kell tenni, Sopron városát annakidején a velencei jegyzőkönyv alapján népszavazással csatolták Magyarországhoz. — Tudjuk azonban, hogy ez a nép szavazás milyen körülmények között jött létre. Burgenland tartománya Kismartont mindig csak átmeneti fővárosnak tekintette és annak tartja ma is. A határkiigazítással mind Ausztria, mind Magyarország jövő viszonyának javulását szolgálja. (MTI.)

Rosenberg képviselő, a Szociáldemokrata Párt szónoka szintén beszélt Sopron visszacsatolásáról. Kijelentette, hogy most alkalom kínálkozik a világ figyelmét felhívni, hogy tegyék jóvá a Burgenlanddal kapcsolatos igazságtalanságot. A mai magyar demokratikus kormány valószínűleg be fogja látni azt, hogy Sopron visszacsatolásával helyrehozhatja azt az igazságtalanságot, amely tulajdonképpen egy volt fasiszta kormányzatnak Burgenlanddal szemben elkövetett igazságtalansága. — Ezt az igazságtalanságot most jóvá kell tenni, Sopron városát annakidején a velencei jegyzőkönyv alapján népszavazással csatolták Magyarországhoz. — Tudjuk azonban, hogy ez a nép szavazás milyen körülmények között jött létre. Burgenland tartománya Kismartont mindig csak átmeneti fővárosnak tekintette és annak tartja ma is. A határkiigazítással mind Ausztria, mind Magyarország jövő viszonyának javulását szolgálja. (MTI.)

A párkányi járásból 4500 magyar kerül áttelepítésre

Pozsony, május 22. A Cas május 19-i száma helyzetképet fest a párkányi járásról és többek között ezeket írja:
A csehszlovák áttelepítő bizottság ígéretet tett a párkányi járás vezetőinek, hogy a magyarországi szlovákok első áttelepülő csoportját a párkányi járás felé irányítja. Kb. 4500 magyar kerül erről a vidékről áttelepítésre Magyarországra. Ma a lakosságcsere Párkányban a legidősebb kérdés. Meg vagyunk győződve, hogy a dunamenti Párkányban nem lesz már semmiféle idegen papolás — fejezi be a lap (MTI).

G A Z D A S Á G S A
vagy **ÜZEMBE BÉNSÜLNÉ**
vidéki 30 éves bőséges doh-
tor. Tanult vagy egyszerűbb
tisztaműlt kar, nők vagy
rokonai leveleit titoktartás
mellett kérem **BETHLEN**
HIRDETŐSÉ, Budapest, Jó-
zsef Attila utca 5. szám.
"KOMOLY ÉLETTELFOGÁS"
jellegre küldeni.

OSZKONAI SZÍNHÁZ
Vasárnap
től 4-kor: **Förjem, a gazember**
től 7-kor: **Nápolyi kaland**

KAMARASZÍNHÁZ
Vasárnap 1/2 órákor
F e l e s ó g
Békay nagysikerű vígjátéka

A Kiszgazda Párt ragaszkodik az 50 százalékos arányhoz az ország vezetésében

Budapestről jelentik: A belpolitikában igen nagy jelentőségű mozgalom következett be. Szerdán nyújtotta át a Kiszgazda Párt jegyzékét a többi politikai pártoknak, amelyben kifejté, hogy a koalícióban belüli feltétlen ragaszkodik ahhoz, hogy az országvezetés minden ágazatában, így természetesen a rendőrségen is, de még

a minisztériumokban is 50 százalékban saját párttagjaival töltsék be az állásokat, különösen a kulcspozíciókat. A Független Kiszgazda Párt abból a következtetésből indult ki, hogy joga és egyben kötelessége hogy az ország sorsdöntő napjaiban részt vegyen a munkában és megfelelő arányban vállalja a

felelősséget a vezetésben. A Kiszgazda Párt nyolc napos határidőt állapított meg, hogy ez a kérdés a pártok között rendezést nyerjen, s elvanszánva arra, hogy ez a mindenképpen jogos és érthető kívánása teljesedébe menjen.

Háromezer rádióelőfizető van Debrecenben

Jelenleg 3000 rádióelőfizető van Debrecenben. Ez a szám mélyen alatta van a békébeli létszámnak, hiszen békében 20.000 előfizető volt Debrecenben. De nemesak ez a város az, ahol a békébelinek mintegy 20 százaléka a rádióelőfizetők száma, hanem szinte az országban mindenütt így van. Sok készülék a háború által tönkrement, de a legnagyobb hiba az, hogy a károsult készülékek helyett még nem tudnak új készülékeket olyan gyors ütemben gyártani, mint azt a békéskor években lehetett.
Az előfizető 100 millió pengőt fizet belépési díjnak s a jelenleg érvényben lévő tarifa szerint a havi előfizetési díj 100 millió. Kezdetben sok volt Debrecenben

is a rádió-örvhalgatók száma, de erőlyes közbelépés folytán sikerült az örvhalgatók számát teljesen leépíteni. Ma már nem kockáztatja senki, hogy az értékes, többmillióért érő készüléket ne jelentse be, hiszen a bejelentés nélküli üzemből lévő készüléket elkobozzák, a tulajdonosa ellen pedig megindul a kihatási eljárás. 100 előfizetőt készülték aztán 100 százalékos rokkantnak és vakoknak díjmentesen kiosztják.

Havonta Debrecenben körülbelül 500 az új előfizetők száma. Ha tehát havonként ez a gyarapodási szám megmarad azt jelenti, hogy Debrecenben csak három év múlva éri el a békébeli létszámot a rádióhallgatók tekintetében.

A szabad egyház, szabad államban

Előadásorozathoz folyó hó 26-án vasárnap d u 5 órákor a Kollégium Oratóriumában dr. Ferenczy Karoly lelkipásztor, egyházkerületi főjegyző a hollandiai szabad református egyházakról tart előadást. Az előadást vita követi. Elsőnek hozzászól dr. Kállay Kálmán egyetemi tanár. A belépés díjtalan, vallásfekezeti különbség nélkül mindenki számára szabad.

Amerikába készül Magyarország legöregebb sportembere

A mindig fiatal öreg Kollégiumnak gazdag erőforrásához számít dr. Varga Jenő tanárnak a 64 éves osztrák professzornak példamutatása, lendítő akarati ereje is. Ő avatta fel a Kollégium megalapító testnevelési csoportját, az ő példája lendítette meg ezernyi, csillogószemű ifjú testvér test erejét és versengő kedvét. Mire készült nagytiszteletű úram? Kérdjük pihenőjében a mesterygőszemű tanárt.

Első nyilvános szereplését a tanítóképző évzáró testnevelési ünnepségre szántam. Ez lesz a bemutatkozásom ahhoz, a nagyszabású propagandát utamhoz, melyet a rendszeres és általános testnevelés szemléletére óhajok rendezni.

Második utam Budapestre visz, ahol egy komoly testnevelési ünnepélyen léptem fel, mint egyedül álló.

Harmadik utam, ha Isten is úgy akarja: Amerikába visz, ahova barátaim és ismerőseim hívják, mert általában akarják megmutatni azt, hogy a rendszeres életnek, folyamatos testnevelésnek milyen a testet és lelket konzerváló ereje. En magam sohasem versengytem, soha magamat meg nem erőltettem és az a véleményem, hogy teljesíthető pesszimelet a fenti állapotokhoz közzönhetem.

Ezekkel a szerepléseimmel akarom bizonyítani azt, hogy a testnevelésnek nincsen korhoz és időhoz kötöttsége: csak rendszeres legyen és folvatatos legyen. *Somorjai László*

PETŐFI MOZGÓ. Feltehetően szépségű amerikai film: **Előadott ember.** Főszereplő: Akim Tamiroff. Új amerikai híradó. Előadások: 1/4, 1/6, 7 órákor, vasárnap 11 órákor is.

Hétlón, Claudett Jolber és Hedy Lamar hatalmas amerikai filmje **Olajváros.** Új amerikai híradó. — Előadások: 1/4, 1/6, 7 órákor.

APOLLO MOZI. A makrancos hölgy. Főszerepben: Karády Katalin és Jávor Pál. Előadások: 1/4, 1/6 és 7 órákor, vasár- és ünnepnap d. e. 11 órákor is.

METEOR MOZGÓ. Tosca, Puccini világhírű operája filmen. Megelőzi Mafra magyar híradó. Előadások: Szombaton 1/6, 7, vasárnap 2, 1/4, 1/6, 7.

A jótékony eső nyomán bővebbnek hisszük a föld termését, pedig mennyi veszedelmeknek van kitéve az, amirehhez annyi reményseget fűzünk. Nem hiszem, hogy a megfásult keblű ember is fel ne ujjongana látván a természet növekedését s egyben szépségét.
A földet szeretni kell a munka nyomán belőle kiáradó áldásért, de szeretni a verítékért, mely reá hull gondbarázdás homlokunkról. A föld bírása kell, hogy ösztön nyujtson a munkára, hogy minél több szár mazzék belőle élet kenyerét, mert minél jobban megműveljük, annál inkább kitárul előtünk a tárház. Azonban ne felejtsük el, nem mindenki földművelő, akit rajta dolgozni látunk. Itt is vannak kontárok, akik azt hiszik, hogy a harmat és eső elég, a termés biztosítására, pedig nem nyomták mélyre ásójukat és nem tudták meg fogni az eke szarvát. Itt is van nek, akik nem ismerik a nap fel keltének gyönyörűségét és nem pihent meg szemük a nyugovóra térő nap pompáján. Nem hiszik, hogy az elgázosodott földön, a megsokasodott gyom elszívja az életnedvet attól a növényzettől, melynek kifejlődése hasznos az élet fenntartására, a jövő biztosítására.

Uj dohányárak

MTI jelenti: A pénzügyminiszter május 26-tól a következő új dohányárakat állapította meg: Szivarok: Luxus 150, Béke 50, Nikotex Béke 55, Virginia 50, Magyar 35, Pajász 30, Szabolcs 25, Munkás 24 milpengő. Szivarok: Legfinomabb magyar 360, finom magyar 330, közepfinom 220 milpengő. Pipadohányok: Vegyes pipadohány 180, 25 grammos 45 milpengő.

Ballagás a mezőgazdasági középiskolában

A mezőgazdasági középiskola most végző IV. A. és B. osztálya szombaton tartotta ballagását. A ballagó névnapok délelőtt, majd az osztálytermetek, majd a folyosókon végig menve, az udvarra vonultak, ahol **Matyas** Endre szavaltatta utam **Kiss István** IV. éves mondtat beszédet. Hangsúlyozta, hogy ez az intézet olyan gazdátok fog a magyar nemzetnek nevelni, akik vállára nyugodtan építhetik ennek az országnak gazdasági felépítését. Dr. **Cápos** Dénes igazgató meleg szavakkal búcsúzott el növendékeitől, kiemelve a gazdasági jövőbeli feladatát. **Brandt István** a III. éves növendék vezető beszélt majd a ballagásról. A ballagók névsora: **Bányai** István, **Diénes** Károly, **Berecz** András, **Mohar** István, **Matyas** Endre, **Tóth** Kálmán, **Behér** Pál, **Göczy** István, **Budnag** János, **Kromer** Endell, **Haragita** Sándor, **Huszka** Imre, **Katona** József, **Klender** András, **Kovács** Barna, **Kolozs** Zoltán, **Montanari** József, **Nizsényi** Zoltán, **Olaj** István, **Papp** János, **Szabó** László, **Tóth** János, **Báthory** Zsigmond, **Alexi** Henrik, **Bauer** Ferenc, **Miklós** Eiben, **László**, **Bodnár** János, **Balogh** Miklós, **Dobos** László, **Juhász** Imre, **Juhász** László, **Bábotk** István, **Sztár** Endre, **Gombos** Zoltán, **Katona** György, **Kiss** István, **Finta** Miklós, **Kraknai** István, **Levay** Sándor, **K. Nagy** Antal, **L. Nagy** István, **Németi** Dező, **Mészáros** Gábor, **Papp** József, **Szatmári** István, **Cs. Szabó** Sándor, **Szabolcsai** Sándor, **Vekteri** László, **Zeké** Tibor, **Zsig** Károly.
Az A. és B. osztályok osztályfőnökei **Bodó** Lajos és **Váncsa** Lajos voltak.

A városi közgyűlés elítélte a kunmadarasi zavargást, sürgeti a lakbérkérdés megoldását, foglalkozott a Világítási Vállalat munkásainak és a közalkalmazottak sérelmeivel

Debrecen város törvényhatósága szombaton tartotta közgyűlését a Déri múzeum előadótermben élénk érdeklődés mellett. Öry István főispán elnök megnyitójában kegyeletes szavakkal emlékezett meg dr. Jutász Nagy Sándor bizottsági tag elhunytáról. A közgyűlés felállással áldozott emlékének és érdemeit jegyzőkönyvben örökítette meg.

Napirend előtt két felszólalás történt: Kondor Imre kifogásolta, hogy a gazdáknak igazolni kell a múlt évi beszolgáltatást is. Voltak, akik a múlt évben járulékvél nélkül adták be az állatot és most, a régi állapot után is járulékvélet kell beszerezni, ami tetemes költség. A közgyűlés a sérelem orvoslása végett felír a kormányhoz.

A kunmadarasi zavargás elítélése

Szabó István (kom.) a kunmadarasi eseményt tette szóvá és ítélt el. Javaslotta, hogy a közgyűlés távirati úton fejezze ki helyeslését a kormány eddigi intézkedéseire vonatkozólag és helyesli, a jövőben is kéri ilyen esetekben a rögtönféléb bíróság elé való állítást. Debrecenben is sőtét propaganda folyik — mondta — ezért a rendőrséget keresse meg a közgyűlés, hogy szigorúan járjon el bárki ellen is.

Antalfy József (szociáldemokrata) szintén elítéli a fasiszta izü merényletet. Szerinte a nyomorúság, a dolgozó réteg sanyarú helyzete is hozzájárult az ily irányú megmozduláshoz, a vámszedők ellen nagy az elszenv.

Szabó Kálmán polgármester rámutat arra, hogy helytelen volt Antalfy megállapítása, mert a kunmadarasi helyzelet nem lehet junktimba helyezni a kereskedelemmel. Radó Antal visszautasítja a zsidóság nevében a felhozott burkolt vádakait is és elítéli a kunmadarasi véres eseményt.

Öry István főispán ezután kifejezi a közgyűlés egyhangú álláspontját, amely elítéli a kunmadarasi pogromot.

A város tisztaságáért

A polgármesteri jelentés kapcsán Jóna István (Független Kiszgazda) rámutat arra, hogy Debrecenben a személtakarítás még mindig nem történt meg. Udvarokon gyűjtik a személt, azonkívül a csatornatisztítás során is ott marad az utcákon a szemét. A patkányok rendkívül nagy mértékben elszaporodtak, ami közegészségügyi szempontból is veszélyes. A közmunka kapcsán több helyről nem a személt, hanem a törmeléket szállították el. Kéri, hogy a város tegye meg a szükséges intézkedést, hogy a személt kihordják rendszeresen és az utcáprók is működjenek. Majd azt kéri, hogy a fstermelők, gazdák az őrésnél ne károsodjanak azáltal, hogy a malmok a termény 33 százalékát visszatartják, mert így nem tudnak majd élelmet, kenyeret, lisztet biztosítani az aratómunkásoknak.

Végh Dezső helyettes polgármester a személtakarítás ügyében ígért intézkedést. A

város most szervezi a személtelhordást, vállalatba is akarja adni a személtfuvarozást. A patkányok kiirtása érdekében patkányirtó napot, vagy hetet két rendezni. Dr. Szabó Gyula tanácsnok az aratómunkások elbátása ügyében adott megnyugtató választ és kijelentésbe helyezte a város intézkedését.

Az ebadó körül

Nagyobb vitát váltott ki a kormány rendelete az ebadókról. Buray József és Kardoss Sándor azt kérték, hogy a tanyai kutyákat mentesítsék az ebadó alól, annál is inkább, mivel irtani kell a patkányt, hőségöt, a termések kárttevőit és kérték, hogy mentse fel a tanyai kutyákat a megkötés alól. Papp Sándor a vadállomány védelme érdekében kéri a kutyák megkötését. Kardoss Sándor kéri a kutyák kötelező beoltását, míg Barbay Kálmán azt kéri, hogy a kedvtelősöktől tartott kutyák, ölehek adóját ne 150 ezer adópengőben, hanem ötszáz ezer adópengőben állapítsák meg. A közgyűlés elfogadja a javaslatot és ilyen irányban felír a kormányhoz.

Újjáépítés

Az újjáépítési kölcsön előteremtésével kapcsolatban Kalandi Lóránt műszaki tanácsos javasolta, hogy a közgyűlés újabb 5 milliárd állami hozzájárulást kérjen és a közmunkavállalásból befolyó összeget is Debrecen kapja az újjáépítésre a vármegyei községek befizetése után is.

Bakóczy János (Független Kiszgazda) rámutat arra, hogy a háztulajdonos nem kap lakbért, nincs pénz ezért nem tud építkezni. Leitner Jenő azt fejtette, hogy a főke bizalmát kell megnyerni, és amíg a lakbérkérdés nem rendeződik, a magán főke sem mer és nem is tud építkezni.

A közgyűlés elhatározta, hogy felír a kormányhoz a lakbérkérdés megfelelő rendezése érdekében, hogy a háztulajdonos javíthatáson és építhetessen és tudomásul veszi, hogy a közmunkavállalás progresszív alapon igyekeznék bevezetni és behajtani és erre vonatkozólag már folynak az előkészítő munkálatok az utcabizalmik bevonásával is, azonkívül egy bizottságot küldött ki az építési szak tanács.

Megjelenik a Világítási vállalat munkások és a közírtisztviselők küldöttsége

Közgyűlés közben két küldöttség érkezett: a Világítási Vállalat munkásai előadták, hogy kifogásolják azt, hogy más munkások (vasutasok, postások stb.) 10 milliárdnál is nagyobb segélyt, fizetést kaptak, addig a Világítási Vállalat alkalmazottai a közírtisztviselőkhez hasonlóan — mert ilyen státusban vannak — csak két milliárdot.

Általában mostoha elbánásban van részük, cheznek, nyomorognak és ha nem kapnak azonnal segítséget, szombaton délelőn 12 órakor abbahagyják a munkát. Hasonló sérelmet terjesztettek elő a közírtisztviselők is, akiknek küldöttsége szintén megjelent és képviselője magán a pénzügy, igazságügy, városi tisztviselők, nevelők stb. A közgyűlés tagjai később azonnal napirendre tűzték a küldöttség kérését.

Dezsa György (Független Kiszgazda) rámutatott arra, hogy most is időszerű Bajcsy-Zsilinszky Endre mondása, hideg fejre, jó szívra és tisztán kézzel van szükség, igazságot, egyenlő elbánást követelnék, tiszta kezű a közírtisztviselők és villanygyári munkások, egyforma elbánást, egyforma mértéket, egyenlőséget, amely a demokraciából fakad. Kéri tehát és igazságtalan, hogy egyes társadalmi rétegek, osztályok, nagyobb fizetést és jutalmat kapnak, mint például a tisztviselők és villanygyári alkalmazottak. Sürgős segítségre és cselekvésre van szükség. A közírtisztviselők és villanygyári munkások követelését teljesen jogosnak és megalapozottnak ismeri el. Hasonló értelemben szólalt fel Szabó Kálmán polgármester is, aki szerint nem helyes a társadalomnak erőszakos, mesterséges szétválasztása. Teljes elismerés a vasutasoknak és postásoknak, nem is pörök sajnálja azt a kis összeget, de joggal kérdezi, a villanygyári alkalmazott, közírtisztviselő nemre vetnek ki részükkel elsőnek az új állásfoglalásból akár csak a vasut és még sem kapnak semmit sem.

A város mindent elkövet, hogy sürgősen segítsen és pénz és elölmet adjon a villanygyári munkások és közírtisztviselőknek, de éppen akkor megérkezett az előadó, hogy az új állásfoglalásról és a közírtisztviselők és villanygyári munkások közötti különbségről beszélt. A város mindent elkövet, hogy sürgősen segítsen és pénz és elölmet adjon a villanygyári munkások és közírtisztviselőknek, de éppen akkor megérkezett az előadó, hogy az új állásfoglalásról és a közírtisztviselők és villanygyári munkások közötti különbségről beszélt.

Öry István főispán közölte, hogy úgy is, mint a közgyűlés teljes megtekintésben támogatja a közírtisztviselők és villanygyári munkások kérését, együttesen vetik és elengedi a közgyűlésről Szabó Kálmán polgármestert és Öry Lajos szűrvetőségi főtanácsost, hogy igyekezzenek pontos szerződést és esetleg előrelátást nyújtani. A Városházánál nagyobb mennyiségű márkahúst adnak a Villanygyári munkásoknak gyorsan felír.

A Villanygyár képviselőjében Balog János közölte, hogy nem kívannak sztrájkolni és tovább dolgoznak a köz érdekében. A közgyűlés elhatározta, hogy felír a kormányhoz a közírtisztviselők és villanygyári munkások érdekében, és addig is Debrecen városra igyekeznek segíteni a helyzetben. Ezután a küldöttség tagjai elváltak és a közgyűlés a tárgyalásokat lezárta.

A jóvátételi alap

Nagyobb vitát váltott ki a jóvátételi alap előteremtéséről szóló javaslat, hogy a forgalmi adó emeljek fel és így kerüljenek meg a jóvátételi alapot. A közgyűlés Kardoss Sándor, Bakóczy János, dr. Rényi Andor, Leitner Jenő, Toth Endre, Pincés János, Sándor László stb. felszólalása után az előadó Szabó tanácsnok javaslatát fogadta el, nevezetesen, hogy egy evre a forgalmi adóból felezzék a jóvátételi alap költségeit és ily értelemben írjanak fel a kormányhoz. A közgyűlés szavazással döntött: 30:26 arányban fogadta el a forgalmi adó felemelése vonatkozó javaslatot és elő

Fűszer, csemege és italárú

üzletemet áthelyeztem a Püspöki-palotába, Kálvin-tér 19. alá. Tökés fotó mellett! Naponta friss tejtermékek, zöldség és gyümölcs árak CSONTOS FERENC fűszerkereskedő

Új ruhája lesz, ha **ÁRPÁD** RUHAFESTÉKKEL fest. Központi lerakat: Budapest, VI., Gróf Zichy Jenő-utca 35. szám. Lerakat: Budapest, VII., Szövetség-u. 9.

terjesztést. A Független Kiszgazdapárt, Polgári Demokrata Párt és a Szociáldemokrata Párt egy része szavazta meg együttesen a javaslatot a teljes Kommunista Párt és a Paraszi Párt egy részével szemben.

A hortobágyi halastó

berleti ügye következtén. A közgyűlés több felszólalás után ki mondta, hogy is evre a Független Kiszgazda-szavazta meg együttesen a javaslatot a teljes Kommunista Párt és a Paraszi Párt egy részével szemben.

A közgyűlést hétfőn folytatják.

Megnyit a Kiszgazda Párt Politikai Akadémiája

Pénteken ünnepélyes keretek között nyit meg a Kiszgazda Párt Politikai Akadémiája. A nagy számú hallgatószá nagy figyelemmel közölte hallgatta végig dr. Szemes Miklós előadását, aki a magyarság történelmi jelentőségéről beszélt. Hangsúlyozta, hogy a történelmi jelentőség szempontjából közömbös, hogy egy nemzet nagy-e vagy kicsiny, sokkal fontosabb történelmi formáló ereje. Hogy a nemzet jövőjét biztosíthatassuk, ismernünk kell nemzetünk múltját. Az eddigi történelemírás csak a szentistváni gondolatot és a nyugati védelmet emelte ki, ami vajmi kevés a magyarság történelmi jelentőségét illetően. Ezután az előadó a magyar történelmi három részre osztva, részletesen kimutatta, hogy az óskortól az európai honfoglalásig milyen történelmi jelentősége volt a magyarságnak. A honfoglalástól a mohácsi vészig terjedő második korszak a magyar életrész korszaka. Ez a nagy Európa védelmének korszaka. Az előadó rámutatott arra, hogy a harmadik korszak a Habsburgok uradalmá, éppen azért nem tudott igazi egyensúly bontó bafalom lenni, mert államában tartani. Kell a magyarságot, amely nem nyugodott bele elnyomottságába. Történelmi jelentőséggel bíró lett a magyar politikai eszelektívessége teljes bírányának idején is azzal, hogy a legkritikusabb helyzetekben fel tudta venni az európai egyensúly védelmének történelmi szerepét. Nagy tudott lenni ez a nép a maga kicsénységében és elesettségében is. A mind végig feszült figyelemmel fogadott és teljesen új szempontokat feltáró előadáshoz Nyikos Tibor, Schöngér József, Beszteri Lajos és mások szolgált hozzá, hangsúlyozva a hallottak merész érdekességét és újszerűségét.

Ma nyílik Gosztynyi Béláné képkiallítása

Gosztynyi Beláné festőművész képkiallítása ma nyílik a Déri múzeum kiállítási termében. Debrecen képzőművészeti életében jelentős esemény ez a kiállítás, mely egy nagyon értékes, eredeti tehetség művészetének reprezentatív darabjait tárja a debreceni közönség elé egy festményekben, mint grafikai munkáiban. Finom elgondolások, megkapó színtartás, lenyűgöző erejű kompozíciók ragadják meg a látogatót. A tárlatnak a szombati sajtómutatón nagy sikere volt és bizonyossá vehető, hogy Debrecen művészeti életében közönsége nagy számban keresi fel a kiállítást.

Adópengő naptár

Május 20: 10.900 P.
Május 21: 14.500 P.
Május 22: 17.400 P.
Május 23: 21.400 P.
Május 24: 29.300 P.
Május 25: 40.000 P.
Május 26: 56.000 P.

Ballon kabát

férfi ruha
női kabát
szövet
bélésárú
Vágó Sándor
Piac-u. 33. Széchenyi-u. sarok.

Bors Kálmán és Zsibrita Flórián

műalkotómesterek vasipari műhelye, a Városi-nyomdával szemben levő és a Bűszörményi útból nyíló
Kalotaszeg-utca 7. sz. alatti.
Elvállal minden a lakatos szakmába vágó munkát, továbbá Wertheim páncél pénzeszközök és összeszerelt kasszák nyitását, javítását, átalakítását, mindennemű kulcsok készítését teljes szavatossággal.

Mielőtt arany, ezüst, brilliáns ékszerét eladja, mutassa meg Szelecsényinek Sas- u. 2.

BUTOR
nagy választékban. Maik, ebadók, kombinált szobák, konyhák.
Bernáthnál
Piac-u. 28. Garbrius ajtóban.

Arany, ezüst vétel és eladás
Halász
ékszerésznél
Piac-utca 22.
(régii helyen).

Ujságos autó
minden reggel indul
Budapestre.
Utas felvétel: Kövesi
hírlapiroda. Rákosi J.-u. 4.

MÉSZ
CEMENT, CSERÉP és mindenféle építkezési anyag utatványa is legolányosabban
ISPOLY-U. 3-b. szám. Telefon: 761.

ELADOK-VEZÉK halászbót, briszbót, kombinált butort, konyhát, zongorát, írógépet, varrógépet, férfi és női bundát, ruhákat, aparthelt, kályhát.
MÉZELI ésseres Várasmarty-utca 12. szám.

Hogyan épül fel Debrecenben a Parasztszövetség szervezete?

A magyar parasztság immár országos jelentőségű gazdasági érdekvédelmi szerve, a Magyar Parasztszövetség egyre nagyobb lendülettel szervezi táborába a föld népét. Ma már alig van az országban falu, ahol meg ne alakult volna a Szövetség, hogy pártkülönbség nélkül összefogja az agráriársadalmat. Az alábbiakban a debreceni Parasztszövetségen keresztül bemutatjuk, hogy milyen elgondolások és szervezeti megoldások alapján épül fel a Szövetség megyei központja.

A debreceni szervezet megteremtésének két hatalmas feladattal kellett megbirkóznia. Meg kellett győzni a Hortobágy nevelte ridegparasztot, a közönségben soha sem élt tanyai embert és le kellett győzni a város 162.000 lakóját.

De ezenfelül figyelembe kellett venni, hogy a Parasztszövetség harcos szervezete. Tehát a demokratikus magyar szervezési elgondolások mellett bizonyos központosítás; kellett kiépíteni. A Szervezetet ékszerűen kellett kiépíteni, hogy adott esetekben és adott helyen erő tudjon összpontosítani és ezáltal minél hathatósabban tudjon fellépni. Ilyen és más sajtós szempontok figyelembevételével épült fel Debrecenben az eddig legjobban bevált tanyai szervezési rend.

Határreszenként 100—120 taggal alakultak meg a csoportok. Minden 20 tag után választott egy intézőbizottsági tagot, továbbá 1 csoporttitkárt és 1 csoportelnököt. Ez a három ember a csoport intézőbizottsága.

Minden öt csoport alkot egy körzetet. A csoport intézőbizottsága megválasztotta körzeti alelnököt és titkárát. A Szövetség legfőbb irányító szerve az elnöki tanács, amelynek tagjai a körzeti alelnökök, a Szövetség elnöke, ügyvezető alelnöke, igazgatója és főtitkára.

Az elnöki tanács mellett választmány működik, míg a nagyválasztmány tagjai a tagokon kívül az összes tisztviselőket.

A működés szempontjából bizonyos önállósága van minden csoportnak. Minden csoport külön tart érdekvédelmi napot vásárnaponta. A nagyobb határreszi érdeklő ügyekben a körzeti tart gyűlést, illetve értekezletet.

A debreceni központban minden szombaton van érdekvédelmi nap szakember vezetésével, s itt azokat a kérdéseket beszéljük meg, amelyet a csoport érdekvédelmi napján nem tud megoldani. Az elnöki tanács is hetenként tart értekezletet, — míg a választmány havonta ülésezik.

A Szövetség harcos mivoltához tartozik, hogy minden intézőbizottsági tag név szerint számon tartja a maga húsz emberét. Ennek a szervezési módszernek köszönhető, hogy a 162 ezer holdon szétszórtan élő parasztságot igen rövid idő alatt

meg lehet mozdítani.

Mint érdekességet említhetjük meg, hogy az Országos Központ által rendezett első megyei értekezleten a debreceni központot egy olyan tanyai fiú képviselte, aki még soha sem volt a központban, nem kapott semmiféle külön kiiktatást és

a központban nemcsak a debreceni szervezői életéről, hanem a megyei munkáról is a legpáróbb részletkéig be tudott számolni.

És a debreceni Parasztszövetség nagyszerű szervezőteről ennél nagyobb dicsőretet nem is lehet mondani.

Debrecen elérte eddigi legnagyobb lélekszámát — 130 ezer lakost

Debrecen lakosainak száma a bejelentőhivatal adatai szerint meghaladta a 129900-at és még ebben a hónapban hivatalos adatok szerint is elérte a 130 ezret. A valóságban ez azt jelenti, hogy a városban lakó bejelentetlen és ármenetileg itt tartózkodó személyekkel már a lakosság száma jóval túlhaladta a 130 ezret, ami egyben a debreceni lakosság eddigi legnagyobb számát jelenti.

Nem érdektelen visszatekinteni kissé a város lélekszámának az utolsó negyedszázadban történt alakulására. Az első világháború előtt Debrecen lakossága alatta volt a százezernek. A huszas évek elején kezdődött meg a város lakosságának rohamos emelkedése. Egyrészt a trianoni határok folytán Erdélyből és a Felvidékről sokan telepedtek le Debrecenben, másrészt a környező falvak lakossága is megindult a város felé munkát keresni. Ez a belső népvándorlás duzzasztotta meg Debrecen lakosságát s ettől kezdve évről-évre emelkedett a lélekszám. Az 1911. évi népszámláláskor már meghaladta a 125 ezret és Debrecen ekkor szorosan nyomában volt Szegednek, sőt egyideig úgy látszott, hogy el is hagyja és az ország második városa lesz. 1943-ban a lakáshiány kapcsán már a városi törvényhatóság közgyűlésén Pécs város átírata alapján felmerült a kérdés, hogyan védekezzen a város a beözönlés ellen, vagyis milyen módon vessen gátat a lakosság rohamos kiűlésének, nem természetes szaporodásának. Mert az egy pillanatra sem volt kétséges, hogy az elmúlt 25 év alatt a város rohamos lélekszám növekedését nem a lakosság egészséges, belső szaporodása, hanem a bevándorlás idézte elő.

Az elkövetkező 1944-es év alosan megszüntette ezt a problémát. Az első légitámadások után a lakosság egyrésze kiköltözött községekbe, később másik része az ostrom előtt elmenekült, úgy hogy Debrecen lakosainak száma felére esőkként de szeptember végén volt olyan idő, amikor egyes adatok szerint 40.000—50.000 között volt csak. A felszabadulás után fokozatosan megindult a lakosság visszaszivárgása, először a közeli községekben lévő, még a légitámadások elől kiköltözött lakosság tért haza, később, Budapest elfoglalásakor, Buda fel szabadítása, majd a németeknek a Dunántúlról való kiverése után mindig egy, egy határ-

mas hullám tért haza. 1945 tavaszán és nyarán a deportáltak egyrésze is hazatért. Körülbelül 1945. augusztusában zárult le a város lakosságának erősebb szaporodása, ettől kezdve lassúbb ütemben folyik Debrecen lélekszámának növekedése, míg most elérte a 130.000-et, azt a számot, amennyi még soha nem volt a város lakossága.

A benszülött debreceni lakosság sűrűsödésén azonban még mindig óra vannak hadifogságban, keleten és nyugaton néhány ezren. Helyettük újabb rétegek jöttek a városba, azonban a több ezer fős távollévő hazaérkezőkre is számítani lehet. Egyáltalán nem utópia tehát, hogy a debreceni lakosság száma még ebben az évben megközelítheti a 140.000-et. Mivel a lakáshiány a sok reménytelenül várakozóba fokozottabb, mint valaha, fontos lenne már most széleskörű gondoskodással biztosítani a hazatérők hájllékát a megjelölt Debrecenben, ami egyben új munkaadókat teremtene. Debrecen fejlődése a nagyerdői rész irányában mutat építkezési kedvet, ahol egészséges munkáslakásokból, kertesházakból ki-

Férfi ING méret szerinti FRANK-nál Arany Bika főbejártat.

hetne hamarosan alakítani a debreceni „erdővárost”. Munkaadalom teremtése szempontjából is fontos lenne a debreceni „gyárvárosi rész” kialakítása. Szlovákiából, Erdélyből több magyar gyártelep létszora a határrendezés folytán, a vállalkozók egy részének lassan rátér konzerv, tápszer, élesztő, szeszgyárak létesítésére, aminek Debrecenben, a termelő Tiszántúlon nagy jövője lenne. Ha a város vezetősége telekfelajánlással, esetleg adókedvezményrel elősegítené ezeknek létesülését, a növekedő számú Debrecen lakossága új munkaterületekhez jutna. Ha pedig Debrecen részére sikerül megszerezni a fürdőváros jellegű gyógyfürdőt je révén, a Nagyerdő egy részén a már régen tervbevetett gyógy szállóval fürdő városrészt lehet emelni. A város lakosságának növekedése ebben az esetben egyértelmű fejlődés irányába alakulhatna.

Egyébként Debrecen, dacára annak, hogy lakossága most érte el eddigi legnagyobb lélekszámát, jelenleg csupán az ország negyedik legnagyobb városa. Ugyanis Miskolc azáltal, hogy beolvastotta Diósgyőrt és a környező községeket, Budapest után a legnagyobb magyar várossá lett s utána következnek sorrendben Szeged, majd a 130 ezer lakosú Debrecen. (P.S.)

Böszörményi krónika

Kis képek a nagy hajdúvárosból

Varatlan völgyecske az országban Józsa és Böszörmény között; ez a Melyvölgy. Nemesak azért jellel hely, mert itt történt a messze vidék legrosszabb balesete, hanem mert itt kezdődik Böszörmény határa.

Amerre a szem ellát, a bevetett és gondosan művelt földek, mint zöld drágakövek ragyognak a napsütésben. Már innen is látható, hogy Böszörményben az idén kukorica lesz a legfőbb, Kevesebb lesz a búza és az árpa.

Az elmúlt hetek esője igen jót tett a termésnek, ha nem is bokrósodott már túl a kalászos. — Igaz, nem mindenütt egyformán esett. Kis-Böszörményben kevesebb volt, mint például a Vidi-földön, ahol a sok eső miatt dolgozni sem lehetett a földön. A csapadék-különbségek nem kell csodálkoznunk: 36 ezer hold a város határa, eső legyen a „talpán”, amelynek ereje van egyformán megőntetni. A nagy határ még a jéggel is elbánt. A kedd felhőszakadásakor a városban seperi lehetett a jég — a földekre viszont alig esett.

Allat kevés a határban. „Elfújta a szél”, vagyis a háború vihara. De vadban most sem szegény a határ. A vadászó ugyan már évtizedekkel ezelőtt kivészett, de annál több a nyúl, meg a fácán. Bagotán tenger tűzok szaladgál a vetésben, a Vidi-éren meg sok a vadlaca. Itt-ott még orvvadászok „dolgoznak”, bár a rendőrség szorgalmasan járja a határt.

A Boeska-telepítésére büszke Böszörmény igazi parasztváros. Magyar város. Az idegen telepeket emléket is csak a „rác-oldal” őrzi már. A város lakói a szokottnál is zárkózottabbak. Jellemző, hogy a hivatalokban is csak azt látják szívesen, aki közülük nő ki. A maguk fajtájához aztán na-

gyon ragaszkodnak.

A városkóza előtt egy kis csoportnak arról beszélnek, hogy én böszörményi születésű vagyok. — Faggatnak a rokonság felől s az egyik öreg asszony összeszítja a kezét: A nagyapja tüzoszidom volt! És ezt olyan hangsúllyal ejti ki, mintha azt mondaná: unokatestvérek vagyunk.

A böszörményi emberre igazán el lehet mondani, hogy amit saját józan eszével be nem lát, azt ugyan senki emberfia el nem hiteti vele. A böszörményiek nagy nyugalommal nézik annak idején a nyilasok okvetlenkedését. Egyik felvonuláson meg is jögyegette egy öreg magyar: — Nincs ezekben igazuk, ücsöm. — Miért bátyám? — Hát azir, mert nagyon mirgesen ordítanak...

A városban kevés ember látható munkaidőben. Vannak, ugyan, tétlenül tétlegők, de hát azok mindenütt vannak. Munka! — ez a böszörményi ember élető elemé.

Még most is mesélik, hogy a háború alatt a németek repülőgépet építettek a város határában. A tér melletti kaszálón dolgozott a gazda, amikor légitámadás fenyegette a támaszpontot. Jönnek a repülőök, menjén innen — kiátották neki az útról. A böszörményi ember csak a levegőbe legyintett és annyit szól: — Az az üdöge, e meg az enyém... És tovább kaszál.

Böszörményben a felszabadulás óta most mondott le a negyedik polgármester. Ki lesz az új polgármester? — ezt kérdik most a városban. A jelöltek között minden rendű-rangú pályázó találtak, de a böszörményiek többsége azt tartja, hogy illő volna már egyszer a város jellegének megfelelő polgármester választani.

Az Ideiglenes Nemzetgyűlésben minden pártállású képviselő bekerült a városból, csak a kispapokat akarták kihagyni. Ma viszont egy képviselője van Böszörménynek: Kálmán Ferenc. Böszörmény-roppari népszerű „Férfi bácsi” erős szál, megfontolt beszélő párttag. Le sem tagadhatna, hogy szabad hajdú utóda.

A koalíció kisebb-nagyobb zökkenőkkel de működik. Persze zavar, elfogultság és irigység itt is akad bőven.

Nemrégiben nagy pártközi ünnepély volt a városban. Az ünnepi felvonuláson a Kisgazda Párt, illetve a Független Ifjúság ment elől. Az útfélen két sarló-jelvényes fiú néz az ifjúság se vége, se hossza menettét. — Nézd már, mondja az egyik, mennyien vannak ezek a „függetlenek”. Mire a másik esendős szemrelányással azt mondja: Még oszt mindegyiknek illtán az ídesapja is...

Ennek hála Istennek.

REMÉNYI JÓZSEF.

Megkezdik az állomás előtti tér rendezését

A kisgyűlés foglalkozott a Petőfi tér, a Nagyalomás előtti forgalmi tér rendezésével. Hatmillió adópengőbe került a tér rendezése és erre a célra állami hozzájárulást kér a város, amint B. inkább, mert a kezeltámaszt megvonta az állam és régebben ebből fedezték a burkolat stb. javítását. A legutóbbi munkához, a Népközi bombatöléserei bejáratához és megújításához, állomási WC felújításához már a jövő héten hozzákezdnek, hogy a debreceni kulturátró, június végére rentho legyen a Petőfi tér és az állomás környéke. Az erre szükséges 100 milliót a házi-pénztár előlegezi.

A debreceni fodrászpar leszállítja az árakat

A debreceni fodrászpar a súlyos gazdasági viszonyok miatt komoly válságba jutott. A túlmagas árak miatt jelentősen megcsappant a fodrászüzletek forgalma, ami arra késztette a szakoszlályt, hogy vegye revízió alá az élethe léptető árszabályt. — Minig ismeretes a minimálárám a múlt héten rendeltet adott ki, amelyben a fodrász iparban követeltető árakat szabályozza és az üzleteket három osztályba sorozza.

A fodrász szakoszlály utasít arra az álláspontra helyezkedtek hogy a közönség nehez helyzeté miatt az egész város területén egységesen a III. osztályu vállalati árakat léptető élethe a fertő-ágazatban. Ez lényegesen olcsóbb tarifával jár, mint az első és a második osztály.

A női fodrászparban a II. osztályu vállalati árakat alkalmazza, illetve kéri megállapítani a határáról. Ugyanesek bejelentette a szakoszlály, hogy a III. osztályban dolgozó szakoszlályt és egyéb munkás személyeknek még további százalékos kedvezmény nyújtás és kérelmez, hogy azok megilletési lehetőségeit előmozdítsa.

A fodrászok példáját sok más iparban is követni kellene, hogy azok megilletési lehetőségeit előmozdítsa.

A fodrászok példáját sok más iparban is követni kellene, hogy a rendeltetéstől már-már elszokott közönséget újra fogyaszti képesé tegye.

Divatcipő
ujdonságok
JAKUS-nál
Kossuth-utca 1.

